

Van Nederlands fabriikaat

Stiermoeders van eigen bodem nemen via hun zonen heft in handen

Vanaf de eerste NRM in 1988 neemt de demonstratie van dochtergroepen een prominente plaats in. Wie ze allemaal overziet krijgt een goede indruk van de actuele fokkerijgeschiedenis, met op de komende editie volop stieren gefokt uit Nederlandse koeien. Die mogen daarom het beeld bij dit artikel – hoewel boordevol stierenpraat – bepalen.

Scotty, Felix, Valentin, Amos, Victorie, Chaser, PS Bert en F16. Het zijn bekende namen uit de Nederlandse fokkerijgeschiedenis. Ze sieren het affiche van de eerste Nationale Rundvee Manifestatie in 1988. Kenmerkend voor deze lichting stieren is dat ze stuk voor stuk zijn gerecruiteerd in het buitenland. En als ze al uit een Nederlandse fokstal afkomstig zijn – zoals bijvoorbeeld F16 – dan bevat de stamboom namen van buitenlandse grootheden als in dit geval Chairman en Elevation. In 1990 is een verandering zichtbaar. Met stieren als Linde Alfred, Arend, Linde Valiant 2, Sunny Boy en – opnieuw – F16, groeit de inbreng van de Nederlandse fokstallen. In de stambomen is het vooral nog Amerika wat de klok slaat met twee zonen van Nehls (waaronder Sunny Boy) en met vijf

zonen van S-W-D Valiant, de representant van de Chieflijn, waarvan meer dan duizend zonen wereldwijd een kans krijgen. Twee opmerkingen nog bij de stiergroepen van 1990. Allereerst de grote inbreng via moederszijde van de vernederlandste Amerikaan Mowry-C Citation Rocket; hij treedt vier keer op als moedersvader. En als tweede: de invloed van de vooral door KI Drenthe in Duitsland gekochte stieren. Die opereerden tot dan meestal met weinig succes. Optredens van Solario en de als kampioenenfokker te boek staande Vorwärts sluiten die periode af.

Etazon slaat toe in 1994

De samenstelling van de dochtergroepen-show in 1992 geeft eveneens een prachtig tijdsbeeld en herinnert aan de glorie tijd

Marylin 4 (Celsius x Mascot), moeder van Eureka Bestkept (v. Wallace)

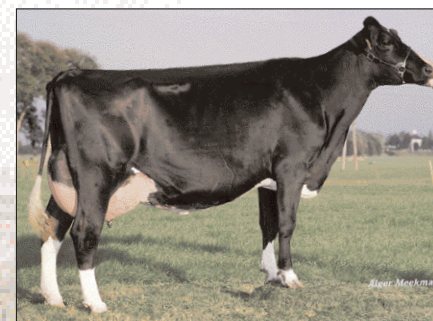
Janna 209 (v. Sunny Boy), grootmoeder van Fitlist (Lucky Leo x Blackstar)

Claudia 17 (Celsius x Sunny Boy), moeder van Dekker Eext Promise (v. Apollo)

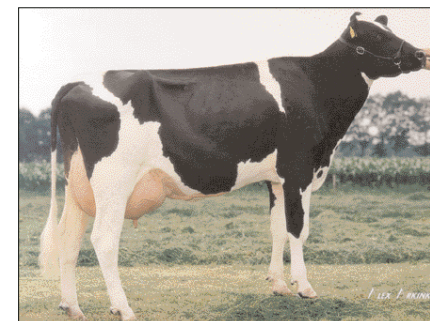

Wiola 36 (Cash x Lutz), moeder van Sand-Hill Delta Nevada (v. Novalis)

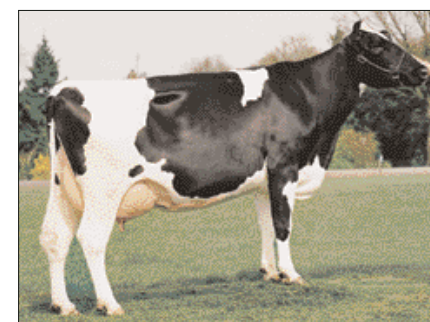

Hiltina (Mascot x Tops), moeder van Himster Grandprix (v. Lord Lily)

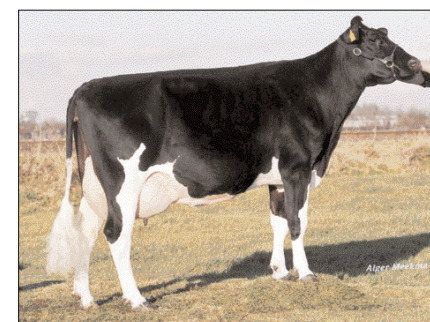
Maistein 6 (Jabot x Sunny Boy), moeder van Horst Harry (v. Ronald)

Diena 73 (Luke x Bell Rex), moeder van De Crob Dynasty (v. Lucky Leo)

Corrie 114 (Luxemburg x Tops), grootmoeder van Katshaar Kirby (v. Ronald)

Pietje 622 (Celsius x Bell Elton), moeder van Woudhoeve Superior (v. Lucky Leo)

van Whittier-Farms Ned Boy. De glans is er bij Ned Boy in 1992 al wat af, maar op grond van zijn fokwaarde uit de proefperiode heeft hij volop kansen gekregen als stiervader. Ook in Nederland, met als resultaat stieren als Hol-Stiens Omar, Veldheer 80 en niet te vergeten Nordkap. Hij verleent op het nippertje de Duitse inbreng in het fokprogramma glans, al vergaat het hem net zo als zijn vader Ned Boy. Op het moment dat de talrijk ingezette Nordkapzonen voor hun fokstierexamen staan is duidelijk dat vader Nordkap niet datgene brengt wat was verwacht.

Wie de nationale editie van 1994 bijwoont is achteraf gezien getuige geweest van de meest gedenkwaardige dochtergroepen-show in de historie van de NRM. In dat jaar plukt KI Oost de vruchten van het Etazon-programma. Lexus, Hokes, Ferrari, Jimtown, Labelle en Celsius: allemaal zijn ze getooid met het Etazon-prefix. Bovendien tonen de dochters van Delta Cleitus Jabot hun kunnen. Jabot, Labelle en Celsius: alle drie zijn ze dus van de partij en alle drie krijgen ze ruim baan in vrijwel alle internationale fokprogramma's. Van Sunny Boy, die de weg heeft vrijgemaakt voor het trio Jabot, Celsius en Labelle, zijn de eerste zonen intussen al ingezet. Het resultaat daarvan komt tot uiting op de nakomelingenshow van 1996 met zonen als Zandenburger Royal en Eastland Cash. Verder is het gezelschap zeer internationaal getint met stiervaders als Ugela Bell (vier zonen, waaronder Lava en Luxemburg), Aerostar en het toen fameuze Amerikaanse duo Blackstar en Leadman. In 1998 is het de show van Mascot (met Marker, Wallace, Piramide) en maakt Lord Lily zijn entree, een 'late' Blackstarzoon, want Blackstar duikt eveneens op als moedersvader van stieren als Archibald en Marker.

Jabot- en Celsiuszonen

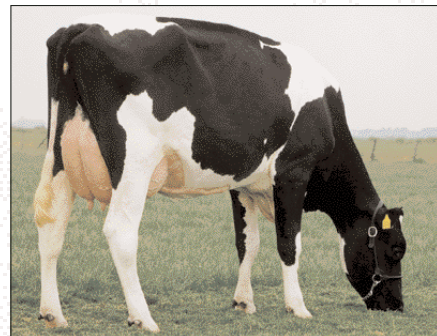
Dan 2000. De dochtershow op de eerste NRM in het nieuwe millennium luidt een nieuwe periode in. Voor het eerst zijn het zonen van Nederlandse fokstieren als Jabot en Celsius die de overhand hebben. Alleen de nafok van Labelle ontbreekt; ze schieten veelal net te kort op het exterieurvlak. Van Jabot maken zonen als Russel, Simon en Kiest Sierra hun opwachting. Celsius brengt Uppsala en Hudson. Ook Etazon baart nog een fraaie benjamin in Mountainzoon Addison. Twee jaar later blijkt dat de trend zich doorzet. Aan vaderskant maken Nederlandse vaders als Lord Lily (5 x), Marconi, Labelle en Royal de dienst uit. Daarnaast zijn de Amerikaanse stieren verdronken uit het lijstje van moedersvader. Daar zijn het vooral dochters van Jabot en Celsius die zich als succesvol stiermoeder manifesteren. Of in 2004 de lijn van de afgelopen twee edities wordt doorgetrokken? Het antwoord is ja. Uitsluitend in Nederland geteste stieren als Lucky Leo (met Dynasty, Superior en Fitlist), Ronald (met Kirby en Harry), Wallace (met Bestkept), Apollo (Eext Promise), Novalis (Nevada) en Lord Lily (vader van Grandprix) betreden de arena. Als moedersvader drukken opnieuw Ja-

bot en Celsius hun stempel, maar minstens zo opvallend, de moeders zijn allemaal op Nederlandse bedrijven gefokt. Vandaar dat prachtige fotografische eerbetoon.

Roodbont vol twijfels in 1992

De fokkerijgeschiedenis bij roodbont is op dezelfde manier te reconstrueren. Dat de Holsteinisatie bij roodbont later op gang is gekomen blijkt uit het NRM-programma van 1988. Daarop prijkt nog de naam van een MRIJ-stier (Maarten), terwijl veelgebruikte stieren als Leon en Toppop evenmin volbloed Holstein zijn. En kijken we even met een schuin oog naar de wedstrijd tussen de roodbonte fokstiergroepen in 1988 dan zien we dat die volledig gevoerd wordt door MRIJ-stieren. In 1990 lijkt de ban gebroken. Duitse Red-Holsteinstieren als Allure en Adjunct (beide van Anker) en Enhancerzoon Emotion tonen hun kunsten. Maar in het roodbontpeloton van 1992 komt de periode van vertwijfeling die roodbont in zijn greep houdt tot uiting. Zo is er een demonstratie van dochters van stieren als Sas 15 (volbloed MRIJ en Alva 4-zoon), Gerjan 26 (75 % MRIJ-bloed) en Al-door (Duitse Red-Holsteinstier), maar ook Woudhoeve 749 (Adlerzoon uit zwartbonte koefamilie), Bonivard (Zwitserse Cavemanzoon), Hilltop (v. Triple) en Astor 10 (halfbloed Ankerzoon) maken hun opwachting.

Betje 55 (Jabot x Leader), moeder van Oudkerker Reno (v. Power)

Sabina 15 (Reyno x Gotthard) moeder van Taco (v. Koerier 114)

Roodbont herpakt zich en beleeft evenals zwartbont in 1994 een historische NRM. Met stieren als Marty, Clara's Orkan en Li-za's Caveman herwinnen de roodbontfokkers hun zelfvertrouwen. In 1996 wordt dat vertrouwen gevoed met de entree van de Jubilantzonen, waarvan er vijf met een dochterformatie de Utrechtse veemarkthal betreden.

Omdat na Jubilant het in de ogen van de foktechnici schort aan bruikbare stiervaders kiest men voor beloftevolle proefstieren als stiervaders. De resultaten daarvan komen tot uiting op de nationale manifestatie van 1998 met optredens van Laurens 193 (v. Concord), Martijn (v. Aerosonic) én Tulip, zoon van Blackstarzoon Nighthawk. Het nieuwe millennium markeert evenals bij zwartbont de omslag naar een periode waarin Nederlandse stiervaders zich laten gelden. In 2000 mogen Ferdinand (als zoon van Clara's Orkan) en Rising Star (v. Koerier 104) zich tot die categorie rekenen, terwijl in 2002 drie van de vier formaties, waaronder die van Andrieszoon Kian, zich op een Nederlandse vader beroepen. Vermeldenswaardig: via moedersvaders als Sunny Boy

Fientje 344 (Celsius x Pigeonwood), moeder van Midpeler Misty (v. Tulip)

en Aerostar stromen de zwartbontgenen uitbundig de roodbontpopulatie binnen. Deze ontwikkeling zet zich met kracht door, afgaande op de roodbontselectie van 2004. Tulip, Power en Koerier 114 zijn alle drie Nederlands gefokt. Aan moederszijde maken overwegend zwartbontstieren de dienst uit, terwijl de moeders evenals bij zwartbont zonder uitzondering van eigen bodem zijn.

Meer buitenlandse inbreng

Welke tendens zich op de komende NRM's zal openbaren? Afgaande op het stiervaderbeleid in de afgelopen jaren zal zowel bij zwart- als bij roodbont de invloed van de buitenlandse stieren weer groeien. Aan moedersvaderskant zal zich vervolgens hetzelfde patroon ontwikkelen, zij het zoals gebruikelijk met enige vertraging. Maar of de koefamilies van eigen bodem zich opnieuw laten verdringen is maar zeer de vraag: die koeien hebben veel krediet opgebouwd op grond van de huidige generatie fokstieren.

Bert de Lange

Pietje 514 (Tulip x Jabot), volle zus van Almere Pericles (v. Tulip)

